

Forrai Katalin emléknap

„Az óvodás gyermek a szépre fogékony és szomjas a tudásra. Az úton, ami a műveltséghez vezet, mi óvónők fogjuk a kezét először és irányítjuk az első lépéseit. Rajtunk áll, hogy megtanul-e járni, tovább megy-e az úton egyedül is, hogy zenét művelő és zenekedvelő felnőtté váljon”

Forrai Katalin

Rangos szakmai eseménynek adott otthont 2016. október 8-án a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem kupolaterme. Mintegy 100 főnyi résztvevő gyűlt össze azon a széles körben meghirdetett konferencianapon, amelyen **Forrai Katalin** – a 2004-ben elhunyt, világszerte nagyra becsült zenepedagógus, szellemi hagyatékának elérhető forrásait, időt álló módszertani elveit összegezték. A rendezvény különös aktualitása: Forrai tanárnő, *Kati néni* idén lenne 90 éves.

Az egész napos, színesen felépített programot Dr. Nemes László Norbert a LFZE Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetének igazgatója nyitotta meg. Méltatta Forrai Katalin zenepedagógiai munkásságának a 21. század pedagógiai gyakorlatára is átívelő jelentőségét. Ennek értékeit hangsúlyozva, párhuzamot vont az EMMI által is támogatott országos törekvéssel, mely a *mindennapos éneklés rangját* hivatott újra visszahozni és melynek programja egy magas színvonalú óvodai zenei nevelési gyakorlatra építhető, sikeresen. Kiemelte, milyen fontos hogy napjaink kisgyermeknevelői, óvodapedagógusai a képző intézményekben megszerzett tudásanyagot a Forrai Katalin által rendszerezett módszertani útmutatásokra is építve alapozzák meg és azokat a gyakorlatban minél erősebb tudás-bázissá fejlesszék.

A nap ennek szellemében sok közös énekléssel és játékkal telt. Ehhez a sokak által várt, a közel múltban újra megjelenő két alpmű, az *Ének a bölcsődében* és az *Ének az óvodában* dalanyaga, játékgyűjteménye bőséges forrást biztosított. Érdekes volt megtapasztalni ugyanakkor, hogy a fiatalabb generációk képviselői milyen sok dallamot – akár a komponált gyermekdalok közül is – újdonságként fedeztek fel! A konferencia nap egyik üzenete: használjuk gyakrabban – és jól – Forrai Katalin könyveinek elméleti- és játék anyagát. Adaptáljuk azt a gyermekcsoportok életkorához, bővítendő érdeklődési köréhez, fejlettségi szintjéhez és az adott képességfejlesztési lehetőségekhez.

A napi program egyik legfontosabb célkitűzése volt a Forrai Katalin életútjának emléket állító *Portré film* vetítése, mely a Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet kecskeméti stúdiójában készült el, az idei év tavaszán. Készítői – dr. Gállné Gróh Ilona és M. Dietrich Helga – az intézet könyvtárában fellelhető archív anyagokból dolgoztak. (Erről a DVD filmről *lapunk ezt megelőző számában* már részletesen beszámoltunk!

Érdekes tapasztalat volt, hogy az emlékfilm második részében bemutatott foglalkozások sora – melyek *Forrai Katalin 3-6 éves korú gyermekekkel rögzített éneklési foglalkozásainak* digitalizált változataiként kerültek a közönség elé – milyen *elemi erővel hatottak a jelen lévőkre*. A film feltárta, gyakorlatban is érzékelhetővé tette, mennyire fontos, hogy „a gyermekek élő zenéből, éneklésből-mozgásból közvetlen tapasztalással, aktív cselekvéssel szűrjék le az elemi zenei fogalmakat[...], az óvoda feladata, hogy a gyermek zenei képességeit játékkal és játékos módszerekkel úgy fejlessze, hogy az iskolai neveléshez alapot adjon.” (Forrai, K. (2016): *Ének az óvodában* pp. 59-60. – Móra Kiadó)

A nap folyamán, a film részleteinek elmozdításához illesztve, többször elhangzott Ádám Jenő tanár úr örökbecsű módszertani intelme – melyre

Forrai Katalin is felhívja figyelmünket könyvének *A módszerek szabadsága* c. fejezetében (Lásd: idézett mű 119. oldal). A pedagógusnak rendelkeznie kell egyfajta pedagógiai alpműveltséggel, mely segítségére lehet abban, hogy alkalmazkodni tudjon az adott gyermekcsoport sajátos összetételéhez, fejlődési üteméhez, életkorához valamint a leghatékonyabb módszer és dalanyag kiválasztásához – saját felkészültsége ismeretében.

A DVD tanulságain, valamint a közös éneklések élményén túl a meghívott előadók és az előadások aktuális témafeldolgozása emelte a rendezvény színvonalát.

Elősként **dr. Kalmár Magda** (az ELTE PPK Pszichológiai Intézetének professzora) tartott előadást, melyet Ének az óvodában: játék, tanulás, alkotás? kérdés felvetésével indított. Kiemelte, hogy kisgyermekkorban a spontán ötletek alapján kibontakozó játékot – mint a tanulás, alkotás alapjául szolgáló tevékenységet – épp oly fontosnak tekintjük, mint az énekhez köthető struktúrált tanulási folyamatok biztosítását az óvodában. A gyermekek, 9-10 éves korukig rendkívül nyitottak az új befogadása iránt, igénylik az új ismeretek elsajátításának lehetőségét. Az ének, az énekesjáték – azok szervezése – számukra természetes forrást jelentenek a szimbolikus játékok érzelmi átéléséhez, az éneklés által indukált ritmikus mozgásformák megvalósítására, új formák kitalálására és a szabályok elsajátítására is. Az éneklés az óvodában tökéletesen összeegyeztethető a játékkal és 'a fejleszthetőség kiaknázására irányuló elvárásokkal'. A tevékenység élvezetes, *nem a teljesítmény a lényeg*. A szocializáció, az egymással való együttműködés, a fogalmi gazdagodás, érzelmek átélése mind játékosan valósul meg az énekléshez kötődő – akár szervezett – tevékenységek során.

Hagyomány és innováció az óvodai ének-zenei nevelésben címmel **dr. Sándor Ildikó** (Hagyományok Háza) előadását hallgatták a résztvevők, a következőkben. A néphagyomány tisztelete, a népi játékok forrásismeretének fontossága, azok mozgásközpontú áttekintése szöttek át az élvezetes összefoglalót. A gyakorlati példák közül a nap végén Ő maga is tanított néhány kevésbé ismert játékot a lelkes résztvevőknek. Az előadó hangsúlyozta az autentikus játék-és mozgásanyag válogatási szabadságát, a játékok elsajátítása során az élethosszig tanulás fontosságát, valamint a *megőrizve megújítani elv* tiszteletben tartását.

A kánonok és kétszólamú szemelvények, az énekesjátékok élménye felpezsdítette a résztvevők hangulatát, tanulási kedvét. A nap végén *dr. Szarka Júlia tanárnő* (Károli Gáspár Református Egyetem), *dr. Gállné Gróh Ilona* (Ringató) és jómagam, *M. Dietrich Helga* (ELTE TÓK),

Jóízű játékkal búcsúztunk,

mesterünk, *Forrai Katalin emléke* előtt tisztelegve.

M. Dietrich Helga

*Az amerikai vendégek
Elizabeth Moll és Mary Place*